

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7779
Tarih : 03.10.2024

10/1817

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muş'un Korkut İlçesi'ne bağlı Vartinis (Altınova) Beldesi'nde 3 Ekim 1993 tarihinde yaşanan katliamın tüm yönleriyle aydınlatılması, sorumluların belirlenmesi ve benzer olayların tekrarlanmaması için Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Sümeyye Boz Çakı

Muş Milletvekili

Sezai Temelli

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Muş'un Korkut İlçesi'ne bağlı Vartinis (Altınova) Beldesi'nde 3 Ekim 1993 tarihinde "yasadışı örgüte yardım ve yataklık ettikleri" iddiasıyla evlerinin ateşe verilmesi sonucu 9 kişi yakılarak yaşamını yitirmiştir. Evden sağ kurtulan tek kişi olan Aysel Ögüt, olayın hemen ertesinde evin askerler tarafından yakıldığını belirterek suç duyurusunda bulunmuştur.

Aysel Ögüt'ün 2003 yılında yaptığı yeni suç duyurusu üzerine başlatılan soruşturma sonucu, dönemin Jandarma Yüzbaşı Bülent Karaoğlu, Hasköy İlçe Jandarma Komando Bölük Komutanı Piyade Kıdemli Üsteğmen Hanefi Akyıldız, Muş Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Şube Müdürü Şerafettin Uz ve Jandarma Gökyazı Jandarma Karakol Komutanı Başçavuş Turhan Nurdoğan hakkında "kasten ev yakmak suretiyle birden çok kişinin ölümüne sebebiyet vermek" suçundan 2013 yılında dava açılmıştır. "Güvenlik gerekçesiyle" Muş'tan Kırıkkale'ye nakledilen davanın 10 Haziran 2015 tarihinde Kırıkkale Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmasında esas hakkındaki mütalaasını sunan savcı, ihmal sebebiyle ölüme sebebiyet vermek suçundan 9 ölümün her biri için 20 ila 25'er yıl, yani toplamda her sanık için 180 yıldan 225 yıla kadar hapis cezası verilmesini istemiştir.

1 Mart 2016 tarihli karar duruşmasında savcı, mütalaada yaptığı değişikliklerle Bülent Karaoğlu dışındaki sanıkların beraatini istedi. Mahkeme heyeti ise tüm sanıkların beraatine hükmetmiş, karar temyize gönderilmiştir. 2 Nisan 2018 tarihinde Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Fehmi Tosun, hazırladığı tebliğnameyle, beraat kararının bozulmasını istemiş; savcı, yangının nasıl çıktığı noktasında güvenlik güçleri ve köylülerin anlatımlarının farklı olduğu, bazı tanık askerlerin köyün askerlerce yakıldığına yönelik kuşku doğuracak beyanlar verdiği, olayda araştırılması gereken hususların henüz araştırılmadığının tespit edildiği nedenlerine dayandırmıştır.

Hukuki süreçte geline aşamada, 26 Ocak 2021 tarihinde Yargıtay 1. Ceza Dairesi, temyiz edilen davayı inceledi ve sanıklar Turhan Nurdoğan, Hanifi Akyıldız ile Şerafettin Uz hakkında verilen beraat hükümlerinin onanmasına karar vermiştir. Kesinleşen bu beraat kararlarına karşı Aysel Ögüt vekilleri Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yapmış; Kırıkkale 1. Ağır Ceza

Mahkemesi'ne geri gönderilen dava için mahkeme duruşmayı 21 Eylül 2021 tarihine bırakmıştır. 21 Eylül 2021 tarihinde görülen bozma sonrası ilk duruşmaya, tek sanık Bülent Karaoğlu sağlık sorunları mazeretiyle katılmamıştır. 4 Kasım 2021 günü görülen duruşmada hakkında tutuklama kararı çıkan tek sanık Bülent Karaoğlu'nun yakalama kararının halen infaz edilmediği görüldü. 9 Aralık 2021 ve 27 Ocak 2022 günü görülen duruşmalar da sanık Bülent Karaoğlu'nun yakalama kararının infaz edilmemesi nedeniyle ertelenmiştir.

27 Eylül 2023 günü gerçekleşen duruşmada heyet tarafından insanlığa karşı suçlarda zamanaşımı uygulanmayacağına ilişkin değerlendirmenin nihai karar ile birlikte yapılacağı belirtilmiştir. 4 Aralık 2023 günü ise davada nihai karar verilmiştir. Savcı zamanaşımına ilişkin hükümlerinin uygulanmasının gerektiği, 03.10.2023 tarihinde 30 yıllık olağanüstü zamanaşımı süresinin dolmuş olması nedeniyle davanın düşmesine ve sanık hakkındaki yakalama kararının derhal kaldırılmasına karar verilmiştir.

3 Ekim 1993 tarihinde Muş'un Vartinis Beldesi'nde yaşanan katliam, insanlık tarihinin en karanlık sayfalarından birini oluşturmaktadır. 9 masum insanın evlerinde yakılarak hayatlarını kaybetmesi, sadece bir cinayet değil, aynı zamanda bir insanlık suçudur. Bu olayın üzerinden 30 yıl geçmesine rağmen, sorumluların hala yargılanmaması ve cezasızlık politikalarının devam etmesi, yalnızca adaletin tecelli etmediğini göstermemektedir. Cezasızlık, sadece bir suçun üstünün örtülmesi değil, aynı zamanda yeni suçların da işlenmesine zemin hazırlamaktadır. Faillerin hesap vermemesi katliamları ne yazık ki normalleştirmektedir. Bu nedenle, Vartinis Katliamı'nın derinlemesine araştırılması, yalnızca mağdur aileleri için değil, toplumsal adalet ve kamu vicdanı için bir zorunluluktur. Geçmişte yaşanan bu tür katliamların tekrar yaşanmaması için etkin bir yargı mekanizmasının oluşturulması ve cezasızlık politikalarının sonlandırılması elzemdir. Tüm bu gerekçelerle Vartinis Katliamı'nın tüm yönleriyle aydınlatılması ve sorumluların adalet önüne çıkarılması için bir Meclis araştırma komisyonu kurulması acil bir gerekliliktir.